

Janez Hladnik

* 22. december 1902, Rovte, Avstro-Ogrska, † 20. junij 1965, Buenos Aires, Argentina

Pokvarjena noga ga je privedla pred oltar

V svojih spominih, ki so izšli leta 1978 pri Goriški Mohorjevi družbi, pripoveduje, kako čudovito bogato je bilo življenje v družini s štirinajstimi otroki. On je bil med starejšimi in je luč sveta zagledal 22. decembra 1902. Oče Nace, ugleden kmet na Petkovcu v župniji Rovte nad Logatcem, in mati Frančiška Čuk sta svojo družino vodila v duhu božje modrosti. Ko je bilo Janezu šest let, ga je brat usekal s koso v nogo, ki so jo sicer rešili, vendar je imel vedno težave z njo. Starši so menili, da pač ne bo za težko kmečko delo, zato naj gre v šole! Ko je moral oditi v šolo v Škofjo Loko, je njegovo srce trepetalo, kot da gre v smrt. Šolanje je nadaljeval v Škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano. Po maturi leta 1922 ni šel v bogoslovje, kakor je upala (pa nikoli povedala) modra mama, temveč na gozdarsko fakulteto v Zagreb, kjer pa je ostal le nekaj dni. Odšel je k stricu župniku v Šentvid pri Stični, naslednjo jesen pa se je odločil za »lemenat« (bogoslovje).

V srednji šoli se je bolj težko učil, zdaj pa se mu je »odprlo«: poleg bogoslovja je študiral celo časnikarstvo. Mašniško posvečenje je prejel 29. junija 1927, sloveno novo mašo pa je imel 17. julija v Rovtah. Po novi maši se je pogovarjal z Jezusom: »Tu me imaš, Gospod, takega, kot sem! Zahvalim te za pokvarjeno nogo. Brez nje najbrž nikdar ne bi prišel do oltarja ... Pomagaj mi, da ti bom mogel koristno služiti!« Februarja 1920 je v 52. letu umrl oče, ko je mama nosila pod srcem štirinajstega otroka.

Baragov naslednik v Metliki

Ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič je novomašnika Janeza poslal za kaplana v belokranjsko »prestolnico« Metliko, kjer je sto let prej (1828–1830) deloval kot kaplan svetniški Friderik Baraga, misijonar med ameriškimi Indijanci. Med dobrimi Belokranjci se je lepo počutil. »Starejša generacija je bila globoko verna in Cerкви vdana,« piše v svojih spominih. »Duhovnika morda nikjer niso tako cenili kakor v Beli

Krajini.« Spet je imel težave s svojo nogo in moral je na operacijo. Vse tegobe je mirno prenašal ob uspehih dela za duhovno prenovo ljudi. »Tedaj smo organizirali misijon. Cerkev je bila nabito polna pri vse govori. Ko smo nazadnje pregledali uspeh, smo dognali, da je bilo samo enajst oseb, ki se niso približale, in samo 177 ljudi je ostalo brez spovedi in svetega obhajila.« Dobro je čutil, kje je treba prijeti. »Naše delo je bilo rešiti mladino. Ustanovili smo otroški vrtec, v katerem so bili vsi najboljši otroci. Vsi so to smatrali za čast in tako so bili v naših rokah tudi otroci politično nasprotnih družin.« Mnogim iz tega tabora ni šlo v račun, da ima duhovnik tak vpliv na ljudi. »Duhovnika je treba oblatiti, taka je peklerska postava, katero sovražniki vere dobro poznajo. Če ga umažejo, bo takoj manj veljala njegova beseda.« Proti koncu leta 1933 je Janez Hladnik postal »duhovni oskrbnik« Slovencev v Zagrebu, ki jih je bilov hrvaškem glavnem mestu kakšnih 10.000. Tam je deloval natanko eno leto. Že tedaj se je v njem oglašala misel na Slovence v Argentini.

Graditelj slovenske vasi v Argentini

Julija 1935 je šel k škofu Rožmanu in ga vprašal, kaj naj stori. Škof mu je dejal: »Gospod Janez, pojdite v Argentino! Bil sem v Severni Ameriki in videl, da je duhovnik našim ljudem v tujini nujno potreben ... Kar pripravite se. Vas je poslala božja Previdnost. Pojdite!« Po slovesu od domačih, na katere je bil močno navezan, se je 4. februarja 1936 poslovil od domovine. Na argentinska tla je stopil 2. marca. V delo med slovenskimi rojaki, povečini Primorci, ki so odšli čez Atlantik, da so ubežali fašističnemu nasilju, ga je uvajal duhovnik Jože Kastelic. Kmalu mu je prepustil urejanje mesečnika Duhovno življenje. Ko se je Kastelic 7. marca 1940 v Andih smrtno ponesrečil, je moral sprejeti še težja bremena.

Njegovo delovanje v Argentini lahko razdelimo na tri obdobja: skrb za slovenske izseljence med obema vojnama, prizadevanje za naselitev protikomunističnih beguncev po drugi svetovni vojni in nazadnje delo med domačimi verniki v enem najbolj revnih predelov Buenos Airesa. Po drugi svetovni vojni je dolgo časa brezuspešno trkal na vsa vrata, da bi se odprla za slovenske begunce. Ko mu je uspelo priti do samega argentinskega predsednika Juana Perona, je po Hladnikovem posredovanju nad 8.000 Slovencev našlo zavetje v Argentini. Hladnik jim je iskal možnosti za uveljavitev v novem svetu. Težave so mu povzročali tudi komunistični agenti, ki so sejali razdor med »starimi« in »novimi« izseljenci. Trajen spomenik si je Hladnik postavil z ustanovitvijo naselja Slovenska vas (Villa Eslovena) v Lanusu. Zadnjih petnajst let je bil misijonar med domačini. Njegovo bogato življenje se je izteklo 20. junija 1965: srce mu je zastalo zaradi kapi.

(obletnica meseca 12_2002)

